

SPIIS TREŚCI

Tom 1

Część I	
PODSTAWY TEORETYCZNE DZIAŁALNOŚCI PRAKTYCZNEJ	
PIELĘGNIARKI	1

Rozdział 1. Pielęgniarstwo — <i>Jolanta Górajek-Jóźwik</i>	3
1.1. Cele rozdziału	4
1.2. Kluczowe słowa, pojęcia	4
1.3. Pielęgniarstwo — historia, rozwój, istota	4
1.4. Misja pielęgniarstwa	8
1.5. Filozofia pielęgniarstwa	10
1.6. Teorie pielęgniarstwa	11
Zadania sprawdzające	18
Zadania do samodzielnego wykonania	19
Literatura	20
1.7. Pielęgniarstwo — zakres i charakter pojęcia	20
1.7.1. Opieka, opiekowanie się	21
1.8. Istota współczesnego pielęgniarstwa	25
1.8.1. Autonomia	26
1.8.2. Zdrowie	29
1.8.3. Komunikowanie w pielęgniarstwie	32
1.9. Problemy współczesnego pielęgniarstwa	39
Zadania sprawdzające	41
Zadania do samodzielnego wykonania	42
Literatura	44
1.10. Działalność naukowa w pielęgniarstwie	45
1.10.1. Badania — zakres i charakter	48
1.10.2. Metody badań	51

1.11. Pielęgniarstwo budowane na faktach	54
Zadania sprawdzające	56
Zadania do samodzielnego wykonania	56
Literatura	58
Zadania problemowe do rozdziału 1	58
Rozdział 2. Pielęgowanie — Jolanta Górajek-Jóźwik	60
2.1. Cele rozdziału	61
2.2. Kluczowe słowa, pojęcia	61
2.3. Pielęgowanie — pielęgnowanie; teoria a praktyka	62
2.4. Podmiot opieki w pielęgnowaniu	64
2.4.1. Autonomia podmiotu opieki	77
2.5. Istota działalności praktycznej	79
2.5.1. Pielęgowanie ukierunkowane na potrzeby	85
2.5.2. Pielęgowanie ukierunkowane na problemy	87
2.5.3. Pielęgowanie ukierunkowane na stan	89
2.6. Problemy współczesnej opieki pielęgniarskiej	90
Zadania sprawdzające	92
Zadania do samodzielnego wykonania	93
Literatura	95
2.7. Pielęgowanie zindywidualizowane — historia, rozwój, istota	96
2.7.1. Podstawy teoretyczne zindywidualizowanego pielęgnowania	103
2.7.2. Organizacja zindywidualizowanego pielęgnowania	109
2.7.3. Zasady zindywidualizowanego pielęgnowania	110
Zadania sprawdzające	115
Zadania do samodzielnego wykonania	116
Literatura	117
2.8. Ocenianie dla potrzeb pielęgnowania	119
2.8.1. Zakres i charakter oceniania i oceny	121
2.8.2. Dokumentowanie wyników oceniania i oceny	124
2.8.3. Zasady oceniania i oceny	126
2.8.4. Konsekwencje oceniania i kategoryzowania w pielęgnowaniu	130
Zadania sprawdzające	132
Zadania do samodzielnego wykonania	133
Literatura	134
Zadania problemowe do rozdziału 2	134
Rozdział 3. Pielęgniarka — Wiesława Ciechaniewicz	136
3.1. Cele rozdziału	137
3.2. Kluczowe słowa, pojęcia	137
3.3. Pielęgniarka — profesjonalista w pielęgnowaniu	138
3.4. Pielęgniarka w systemie opieki	140
3.4.1. Opieka zdrowotna, opieka profesjonalna i nieprofesjonalna	140
3.4.2. Zadania pielęgniarki w systemie opieki zdrowotnej i miejscu świadczenia opieki	145

3.5. Pielęgniarka a podmiot opieki	147
3.6. Pielęgniarka w zespole opiekuńczym	148
3.6.1. Zespołowe świadczenia opiekuńcze	148
3.6.2. Istota opieki holistycznej	152
Zadania sprawdzające	155
Zadania do samodzielnego wykonania	156
Literatura	156
3.7. Zadania zawodowe pielęgniarki	157
3.7.1. Funkcje zawodowe pielęgniarki	157
3.7.2. Zadania zawodowe pielęgniarki na rzecz podmiotu opieki	159
3.7.3. Zadania zawodowe pielęgniarki na rzecz zawodu i własnego rozwoju	167
3.8. Przygotowanie pielęgniarki do zadań zawodowych	170
3.8.1. Kwalifikacje i kompetencje pielęgniarki	170
3.8.2. Autonomia pielęgniarki	172
Zadania sprawdzające	175
Zadania do samodzielnego wykonania	175
Literatura	175
3.9. Podstawa działalności zawodowej pielęgniarki	176
3.9.1. Ogólne zasady postępowania	176
3.9.2. Procedury i algorytmy postępowania	178
3.9.3. Normy praktyki zawodowej	179
Zadania sprawdzające	181
Zadania do samodzielnego wykonania	182
Literatura	182
Zadania problemowe do rozdziału 3	183

Część II

DZIAŁALNOŚĆ PRAKTYCZNA PIELĘGNIARKI. ZADANIA PROFILAKTYCZNE I UDZIAŁ W PROCESIE DIAGNOZOWANIA . . . . .

185

Rozdział 4. Rola pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji pacjenta — <i>Wiesława Ciechaniewicz</i>	187
4.1. Cele rozdziału	187
4.2. Kluczowe słowa, pojęcia	188
4.3. Metody, sposoby i techniki stosowane w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji	188
4.4. Kompetencje pielęgniarki w diagnozowaniu, leczeniu, rehabilitacji pacjenta wynikające z zapisów ustawy o zawodzie	201
Zadania sprawdzające	202
Zadania do samodzielnego wykonania	203
Literatura	204
Zadania problemowe do rozdziału 4	204
Odpowiedzi do zadań testowych do rozdziału 4	204

Rozdział 5. Działania pielęgniarki na rzecz zapewnienia pacjentowi bezpieczeństwa	205
5.1. Cele rozdziału — <i>Krystyna Jewsiejczyk, Ewa Jakubaszek, Krystyna Makolus</i>	206
5.2. Kluczowe słowa, pojęcia — <i>Krystyna Jewsiejczyk, Ewa Jakubaszek, Krystyna Makolus</i>	207
5.3. Działania pielęgniarki na rzecz bezpieczeństwa pacjenta w szpitalu — <i>Krystyna Jewsiejczyk</i>	208
5.3.1. Bezpieczeństwo dziecka w szpitalu	212
5.3.2. Bezpieczeństwo pacjenta w wieku starszym	214
5.3.3. Bezpieczeństwo pacjenta nieprzytomnego	215
5.4. Zapobieganie powikłaniom w procesie pielęgnowania, diagnozowania, leczenia, rehabilitacji — <i>Krystyna Jewsiejczyk</i>	215
5.4.1. Szpital jako środowisko zakaźne	217
5.4.2. Aseptyka i antyseptyka	223
5.4.3. Metody utrzymania higieny rąk w działaniach pielęgnacyjnych	229
5.4.4. Zapewnienie bezpieczeństwa pacjentowi w przygotowaniu do zabiegu operacyjnego	232
5.4.5. Zapewnienie bezpieczeństwa pacjentowi diagnozowanemu metodami inwazyjnymi	237
5.4.6. Zapobieganie powikłaniom w procesie pielęgnowania i rehabilitacji	239
5.4.7. Zasady pielęgnowania pacjenta z chorobą zakaźną	242
5.5. Profilaktyka zakażeń — <i>Krystyna Jewsiejczyk</i>	245
5.5.1. Profilaktyka zakażeń w pracy pielęgniarki — bezpieczeństwo pielęgniarki	245
5.5.2. Profilaktyka zakażeń rany pooperacyjnej	248
5.5.3. Profilaktyka zakażeń dróg oddechowych	249
5.5.4. Profilaktyka zakażeń dróg moczowych u pacjenta z systemem drenażującym pęcherz moczowy	251
5.5.5. Profilaktyka zakażeń podczas kaniulacji żył i wlewów dożylnych	253
5.5.6. Profilaktyka zakażeń w postępowaniu ze zwłokami	256
Zadania sprawdzające	258
Zadania do samodzielnego wykonania	262
Literatura	262
5.6. Procedury i algorytmy działań i zabiegów — <i>Ewa Jakubaszek</i>	263
5.6.1. Przygotowanie narzędzi do sterylizacji	263
5.6.2. Przygotowanie materiału opatrunkowego do sterylizacji	266
5.6.3. Postępowanie z materiałem zakaźnym	270
5.6.4. Mycie rąk, higieniczne mycie rąk	272
5.6.5. Chirurgiczne mycie rąk	274
5.6.6. Zakładanie rękawiczek ochronnych	276
5.6.7. Zakładanie odzieży ochronnej	279
5.6.8. Zakładanie czepca przeciw wszawicy	282
Zadania sprawdzające	285
Zadania do samodzielnego wykonania	287
Literatura	288
Zadania problemowe do rozdziału 5	288
Odpowiedzi do zadań testowych do rozdziału 5	289

Rozdział 6. Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania	291
6.1. Cele rozdziału — <i>Ewa Łoś, Anna Felińska</i>	293
6.2. Kluczowe słowa, pojęcia — <i>Ewa Łoś, Anna Felińska</i>	293
6.3. Zadania pielęgniarki i zasady postępowania w procesie diagnozowania pacjenta — <i>Ewa Łoś, Anna Felińska</i>	294
6.4. Ocena podstawowych czynności życiowych — <i>Ewa Łoś</i>	297
6.4.1. Zakres oceny, stosowane metody i techniki	297
6.4.1.1. Oddychanie	297
6.4.1.2. Krążenie	301
6.4.1.3. Termoregulacja	303
6.4.1.4. Stan świadomości	306
6.4.2. Procedury i algorytmy stosowane w ocenie podstawowych czynności życiowych	307
6.4.2.1. Pomiar i obserwacja oddechu	307
6.4.2.2. Pomiar i obserwacja tętna	308
6.4.2.3. Pomiar ciśnienia tętniczego	310
6.4.2.4. Pomiar temperatury ciała	315
6.4.2.5. Ocena stanu świadomości	319
Zadania sprawdzające	320
Zadania do samodzielnego wykonania	322
Literatura	322
6.5. Ocena stanu ogólnego — <i>Ewa Łoś</i>	323
6.5.1. Zakres oceny, stosowane metody	323
6.5.1.1. Ocena masy ciała i wzrostu	323
6.5.1.2. Ocena narządu wzroku i słuchu	325
6.5.1.3. Ocena stanu układu kostno-stawowo-mięśniowego	326
6.5.1.4. Ocena aktywności	328
6.5.1.5. Ocena stanu skóry i włosów	330
6.5.1.6. Ocena stanu jamy ustnej	332
6.5.2. Procedury i algorytmy służące do oceny stanu ogólnego	334
6.5.2.1. Ocena masy ciała	334
6.5.2.2. Ocena wzrostu	335
6.5.2.3. Ocena słuchu	336
6.5.2.4. Ocena ostrości wzroku	337
6.5.2.5. Ocena zakresu wykonywanych ruchów	338
6.5.2.6. Ocena koordynacji ruchowej	343
6.5.2.7. Ocena równowagi ciała	344
6.5.2.8. Ocena napięcia mięśniowego	345
6.5.2.9. Ocena reakcji odruchowej	346
6.5.2.10. Ocena stanu powłok skórnych i włosów	349
6.5.2.11. Ocena stanu jamy ustnej i narządu żucia	351
Zadania sprawdzające	352
Zadania do samodzielnego wykonania	352
Literatura	353

6.6. Zadania pielęgniarki w zakresie wykonywania badań i pobierania materiału do badań laboratoryjnych — <i>Anna Felińska</i>	353
6.6.1. Procedury i algorytmy pobierania materiału do badań	356
6.6.1.1. Pobieranie krwi do badań	356
6.6.1.2. Pomiar glukozy we krwi	360
6.6.1.3. Badanie krwi na OB	365
6.6.1.4. Badanie ogólne moczu	368
6.6.1.5. Pobranie moczu na posiew	369
6.6.1.6. Dobowa zbiórka moczu	370
6.6.1.7. Bilans płynów	371
6.6.1.8. Pobranie kału do badania na krew utajoną	373
6.6.1.9. Pobranie kału do stwierdzenia obecności jaj pasożytów	374
6.6.1.10. Wymaz z nosa	375
6.6.1.11. Wymaz z gardła	376
6.6.1.12. Zgłębnikowanie żołądka	378
6.7. Zadania pielęgniarki w zakresie wykonywania badań specjalistycznych — <i>Anna Felińska</i>	381
6.7.1. Procedury i algorytmy wykonywania badań specjalistycznych inwazyjnych	382
6.7.1.1. Badanie proktologiczne	382
6.7.1.2. Badanie ginekologiczne	384
6.7.1.3. Gastroskopia	386
6.7.1.4. Kolonoskopia	389
6.7.1.5. Rektoskopia	391
6.7.1.6. Laparoscopia	393
6.7.1.7. Bronchoskopia	395
6.7.1.8. Nakłucie jamy opłucnej	398
6.7.1.9. Nakłucie jamy brzusznej	401
6.7.1.10. Pobranie szpiku kostnego	403
6.7.1.11. Nakłucie lędźwiowe	406
6.7.1.12. Scyntygrafia	410
6.7.1.13. Tomografia komputerowa	411
6.7.1.14. Angiografia	412
6.7.2. Procedury i algorytmy wykonywania badań specjalistycznych nieinwazyjnych	414
6.7.2.1. Spirometria	414
6.7.2.2. Ultrasonografia	415
6.7.2.3. Rezonans magnetyczny	416
6.7.2.4. Elektrokardiografia	417
Zadania sprawdzające	421
Zadania do samodzielnego wykonania	423
Literatura	424
Zadania problemowe do rozdziału 6	424
Odpowiedzi do zadań testowych do rozdziału 6	425
Skorowidz	I